

Raads Voorstel

Gemeente Brummen

Ons kenmerk : RV16.0016
Programma(s) : Sociaal Domein
Portefeuille(s) : Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)
Onderwerp : Spoorboekje Mantelzorg

AAN DE GEMEENTERAAD

Brummen, 22-03-2016

Wij stellen voor te besluiten om:

Uw positieve gevoelens uit te spreken ten aanzien van het spoorboekje Mantelzorg.

Inleiding

In de nieuwe Wmo 2015 is het uitgangspunt dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven en dat daarbij meer zorg en ondersteuning wordt geboden door mantelzorgers en vrijwilligers. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning en waardering van deze mantelzorgers. Informele zorg dienen we te stimuleren en te ondersteunen. Ook vraagt het om het ondersteunen en ontlasten van zwaar belaste en overbelaste mantelzorgers en om het tijdig signaleren van die mantelzorgers.

In het integraal beleidskader 3 decentralisaties heeft de gemeente Brummen bepaald dat het benutten van de informele netwerken van inwoners van groot belang binnen de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Door steun van familie, burens en buurt- en wijkgenoten kunnen inwoners langer thuis blijven wonen, zijn minder eenzaam, kunnen meer zelf oplossen en voelen zich gelukkiger. Door effectief gebruik te maken van de informele netwerken van mensen zelf kan de noodzakelijke zorg en ondersteuning door de gemeente Brummen ook betaalbaar blijven. In onze visie, zoals verwoord in het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning, vormen mantelzorgers en (zorg-)vrijwilligers misschien wel de belangrijke steunpilaren in een Brummense krachtige samenleving waarin inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. In Brummen zijn al veel inwoners als vrijwilliger of als mantelzorger actief. Mensen die zich intensief en vaak langdurig inzetten voor een ander of voor de samenleving verdienen erkenning, waardering en een goede professionele ondersteuning. Wij vinden het van groot belang om overbelasting van de mantelzorgers te voorkomen.

In het bijgevoegde spoorboekje Mantelzorg geven we aan hoe we dat willen gaan doen.

Argumenten

1.1 De acties zoals benoemd in het spoorboekje mantelzorg leveren een belangrijke bijdrage aan de ondersteuning die zorgvragers en hun mantelzorgers nodig hebben, zodat zij beiden kunnen (blijven) meedoen.

In de huidige samenleving krijgt het sociale netwerk een belangrijke rol toebedeeld bij het ondersteunen van inwoners. We gaan uit van de eigen kracht en (samen)zelfredzaamheid en willen inwoners daarin activeren. Deze omschakeling van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' betekent dat we meer moeten kijken naar wat inwoners écht nodig hebben om te kunnen meedoen en zo zelfredzaam mogelijk te zijn. Niet alleen inwoners moeten 'kantelen' maar ook de professionals in het sociale domein. Deze verantwoordelijkheid moeten we zo goed mogelijk oppakken en invullen. Het spoorboekje Mantelzorg biedt hiervoor handvatten.

1.2 Het spoorboekje mantelzorg stimuleert en ondersteunt de Brummense zelfredzaamheid. Dit is noodzakelijk om de zorg en ondersteuning betaalbaar te houden

Om ondersteuning en zorg voor kwetsbare inwoners ook in de toekomst te garanderen is het noodzakelijk de zelfredzaamheid van de samenleving te stimuleren en te ondersteunen. Door gebruik te maken van de informele netwerken van mensen zelf kan de noodzakelijke zorg en ondersteuning ook betaalbaar blijven. Professionele ondersteuning en zorg is altijd aanvullend op wat de inwoner zelf kan en op de steun vanuit de directe sociale omgeving en vanuit de samenleving. Er is gericht beleid nodig om de ondersteuning door de directe sociale omgeving en de samenleving te bevorderen. Het spoorboekje mantelzorg voorziet hierin. De beoogde resultaten hierbij zijn om mantelzorgers en andere mensen in het sociale netwerk van zorgvragers, te ondersteunen zodat zij hun taak aankunnen en ook kunnen

volhouden zonder dat zij overbelast raken. Dit in samenwerking met diverse stakeholders, zoals thuiszorgorganisaties, wijkverpleegkundigen, huisartsen, scholen en werkgevers.

1.3 Het spoorboekje mantelzorg draagt zorg voor verdere kanteling naar de informele zorg.

In het sociale domein moeten veel professionals anders gaan werken: minder overnemen en meer samenwerken met de cliënt en diens netwerk, en hen ondersteunen. Op welke manier kunnen wijkteam-medewerkers, sociaal werkers, (wijk)verpleegkundigen, woonbegeleiders en andere ambulante hulpverleners op een respectvolle, gelijkwaardige manier afstemmen op de informele zorg? Hoe kunnen ze aansluiten bij de kracht in het gezin, het netwerk en de buurt? Het gebruiken van de professionele kennis om mee te denken met de cliënt, maar niets op te leggen. Dit is een kanteling in denken en werken. Ook wel de kanteling naar de informele zorg genoemd. Voor cliënten, maar ook voor professionals die al lang in het vak zitten is zo'n cultuurverandering niet eenvoudig. Het gaat uit van vertrouwen in het eigen kunnen van cliënten. De mantelzorg is in eerste instantie de expert. Het betekent een omschakeling van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Dit vergt een andere manier van werken waarbij professionals in het sociale domein aan moeten sluiten bij de eigen kracht van inwoners, hun leefwereld en sociale netwerk. De kanteling werkt dus beide kanten op. Veranderen van cultuur en gedrag geldt voor alle partijen en kost tijd.

Burgerparticipatie

In het najaar van 2015 zijn we gestart met het inventariseren op welke wijze mantelzorgers in onze gemeente het liefst ondersteund en gewaardeerd willen worden. Met regelmaat organiseren wij hiertoe mantelzorgbijeenkomsten in het gemeentehuis. De reeds geïnventariseerde wensen en behoeften van mantelzorgers in onze gemeente zijn zo goed mogelijk verwerkt in dit spoorboekje, ook om hiermee draagvlak te creëren. Als kanttekening moeten we hierbij wel opmerken dat de groep aanwezige mantelzorgers (nog) geen representatieve afspiegeling vormt van de gehele doelgroep mantelzorgers. Zo missen wij (voldoende) inbreng van jonge, allochtone en werkende mantelzorgers. Middels berichtgeving in onder meer GemeenteThuis en via de communicatiekanalen van Samen Goed Voor Elkaar (site en facebook) is bij herhaling een oproep gedaan aan diverse groepen mantelzorgers om hun stem te laten horen.

Advies adviesorganen

Het Spoorboekje Mantelzorg wordt na besluitvorming van het college ter advisering worden voorgelegd aan de Maatschappelijke Advies Raad (MAR). Hierbij nadrukkelijk opgemerkt dat het spoorboekje Mantelzorg een dynamisch document betreft dat gedurende het (implementatie) proces, in afstemming met diverse betrokken partijen, continu zal worden bijgesteld. Als gaande weg het traject blijkt dat de focus moet worden verlegd gaan we bijsturen. De Maatschappelijke Advies Raad is betrokken geweest bij de mantelzorgbijeenkomsten, waarbij sprake is geweest van inhoudelijke afstemming. Eveneens ligt na besluitvorming het spoorboekje gedurende een periode van 6 weken ter inzage en ter inspraak bij de publieksbalie en op gemeentelijke website. Zodra de inspraakreactie van de MAR binnen is zullen wij u vervolgens zo spoedig mogelijk de inspraaknotitie voorleggen.

Communicatie

Het Spoorboekje Mantelzorg wordt na besluitvorming op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. Denk hierbij aan een persbericht, eventuele toelichting bij de persmeeting en aandacht via de gemeentelijke en Samen Goed Voor Elkaar-communicatiekanalen.

Financiële toelichting

De totaalkosten voor uitvoering van de acties zoals opgenomen in het overzicht acties en kostenoverzicht specifiek voor 2016, zijn te becijferen op € 159.080,-. Hiervan bestaat € 42.200,- uit (gemeentelijke) personeelskosten die al in de begroting zijn opgenomen. De overige €116.880,- kunnen gedekt worden uit het WMO-budget. Registratie van dit project vindt plaats op fcl 671526: Project Knooppunt mantelzorg-ondersteuning.

Juridische grondslag

Wet Wmo

Jeugdwet

Verordening Wmo gemeente Brummen 2015

Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning 2014

Lokaal beleidsplan Jeugdhulp 2014

Inspraakverordening

Inkoop en aanbesteding

De taken die we willen gaan beleggen bij een Knooppunt Mantelzorg leggen we met uitvoeringsovereenkomsten neer bij onafhankelijke en bewezen deskundige partijen.

Uitvoering

De uitvoering van de mantelzorgacties zoals beschreven in het spoorboekje Mantelzorg willen we beleggen bij een Knooppunt Mantelzorg. Momenteel lopen nog gesprekken met een aantal (onafhankelijke) partijen om hier invulling aan te geven, zowel op inhoud als op de procesbegeleiding. Uiteraard zal een Knooppunt Mantelzorg nauw gaan samenwerken met het Team voor Elkaar en andere betrokken partijen.

Wij zullen u tijdens de uitvoering meenemen in het proces en informeren over de ontwikkelingen.

Stukken ter vaststelling

1.

Stukken ter informatie

1. Collegebesluit BW16.0180 d.d. 22-03-2016 inclusief bijlagen.
2. Concept raadsbesluit RB16.0015

Burgemeester en wethouders van Brummen,

M. Klos
secretaris

A.J. van Hedel
burgemeester